

HD Fores AS metsade majandamise põhimõtted

Järgnevad põhimõtted on kasutuses tulundusmetsades. Põhimõtete kirjutamisel oli eeskujuks „[Riigimetsa hea metsamajanduse tava](#)“. Kaitsealade metsasid majandatakse lähtuvalt kehtivatest õigusaktidest. Kaitsealal, hoiualal, püsielupaigas ja kaitstava looduse üksikobjekti kaitsevööndis kavandatava töö kooskõlastame eelnevalt kaitseala valitsejaga. VEPI alasid üldjuhul ei raiuta.

Metsamajanduslike tööde planeerimisel hinnatakse keskkonnamõjusid vastavalt tegevustele, enamasti täidetakse seireleht.

Kemikaalide kasutamist AS-s HD Forest ei esine.

AS HD Forest ei kasuta geneetiliselt muundatud organisme ja bioloogilisi tõrjevahendeid.

AS-i HD Forest metsade majandamisel ei esine võõrpuuliikide istanduste rajamist. Võõrpuuliikide kultiveerimist metsas üldjuhul ei esine. Mõnedel juhtudel kultiveeritakse vaid kehtivate õigusaktidega sätestatud liike. Varem sissetoodud võõrliike AS-i Forest hallatavates metsades ei esine.

AS-i Forest klientide metsade kõlvikutüüpe üldjuhul ei muudeta. Vähestel juhtudel muudetakse seaduse ja kohaliku omavalitsusega kooskõlas mittemetsamaaks atraktiivsemad metsaosad (kinnisvaraobjektideks).

Monitooring

Iga kinnistu vaadatakse üle ja uuendatakse andmed vähemalt üks kord kümne aasta jooksul. Informatsioon märgitakse metsamajandamisprogrammi (FIS). Ülevaatuste, inventeerimiste käigus leitud kaitse all olevatest liikidest teavitatakse Keskkonnaametit ning andmed registreeritakse andmebaasis, misjärel koostatakse vastav majandamisrežiim kooskõlas kehtivate õigusaktidega. Probleemide ilmnemisel (sh. prügi teke) teavitatakse nendest kohe metsaülemat, kes rakendab vajalikke meetmeid põhjuste ja tagajärgede likvideerimiseks. Need põhimõtted kehtivad ka kaitsealadel.

Metsamajandamiskavasid/-inventeerimisandmeid uuendatakse vastavalt õigusaktides sätestatud põhjustel, samuti arvestatakse muutuvate metsakasvatustüüpide, keskkonna-, sotsiaal- ja majanduslike tingimustega.

Metsakultuuride rajamine, hooldus

Oma tegevuses lähtume metsade inventeerimisandmetest, eelistades looduslikku uuenemist. Kui see ei ole võimalik, eelistame segapuistute rajamist kohaliku päritoluga uuendusmaterjalist. Metsakultuuride hooldamisel arvestame loodusliku uuendusega ning võimalusel säilitame tekkinud kõvalehtpuude ja laialehiste puude uuenduse.

Metsauuendamistööd peavad tagama lühima ajaga vajalikest puuliikidest koosnevate heakvaliteediliste, suure tootlikkusega metsade kujunemise ja elupaikade mitmekesisuse, ning säilitama metsade liigirikkuse.

Töövõtja nimi ja allkiri

Raied

VEPide raiumine on keelatud!

Kõvalehtpuupuistuid majandatakse püsिमetsana.

Kõik raiutavad alad on jagatud talvisteks lankideks ning aastaringseteks lankideks kasvukohatüüpide järgi:

Talvised langid on märjemad ja tundlikuma mullastikuga kasvukohatüübid, milles saab raiuda kas külmunud või tahenenud pinnasega. Nendeks on lubikaloo, mustika, karusambla-mustika, naadi, sõnajala, osja, angervaksa, tarna, tarna-angervaksa, sinika, karusambla, lodu, madal soo, siirdesoo, raba, turbane puistang.

Aastaringsed langid on kuivad ning vähemtundliku pinnasega kasvukohatüübid. Nendeks on leesika- ja kastikuloo, sambliku, kanarbiku, pohla, jänesekapsa-pohla, sinilille, jänesekapsa, jänesekapsa-mustika, mustika-kõdusoo, jänesekapsa-kõdusoo, mineraalne puistang.

Valgustusraie

Valgustusraiel lähtume peapuuliigist, kuid eelistame kujundada segapuistuid ning säilitame haruldasemaid liike ning kooslusi. Võimalusel säilitame tekkinud kõvalehtpuude ja laialehiste puude uuenduse.

Püüame vähendada juunis tehtavaid valgustusraieid. Eesmärgiks on mahu ühtlane jaotus alates maist kuni oktoobrini, mis tagab loomastiku ja linnustiku häiringu vähendamise.

Võimalusel loobume kaitsemetsades valgustusraiate tegemisest mais ja juunis juhul, kui kaitse-eeskiri ei sätesta teisiti.

Harvendusraie

Harvendusraiel raiutakse välja allajäänud ning haiged puud. Võimalusel välditakse puhtpuistute kujundamist ning arvestatakse bioloogilise mitmekesisuse ja pinnavormidega.

Harvendusraiate tulemusel ei vähene puistute juurdekasv ja vastupidavus kahjustavatele mõjuritele – torm, lumevaalimine jms.

Kevadel ja suvel on harvendusraietel eelistatud sellised kasvukohatüübid, mis ei asu viljakatel ja lubjarikastel muldadel, kus on suurim oht juurepessu levikuks.

Harvendusraiate teostamisel suuremates, suhteliselt ühevanuselistes okaspuumassiivides kujundame võimalusel kinnistu servadele lehtpuu osalusega ribad, mille eesmärgiks on tuulekindlate, tuldtõkestavate ja mitmekesisust tagavate metsaservade loomine.

Töövõtja nimi ja allkiri

Uuendusraie

Uuendusraied jagunevad lageraieteks ja turberaieteks. Tulundusmetsade majandamise valdavaks võtteks on lageraied. Turberaieid tehakse tulundusmetsas, kus on võimalik suure tõenäosusega metsa turberaietega uuendada.

Metsakorraldustöödel lähtutakse raiemahu arvestamisel metsa seisundist, küpsusvanusest, tagavara juurdekasvust, täiusest ja turusituatsioonist. Oluliste muutuste esinemisel - metsamaade liitumised, täiendavate kaitseriimide kehtestamine - arvutatakse ja määratakse mahud iga-aastaselt uuendatud takseerandmebaasi alusel. Soodsate ilmastikutingimuste olemasolul raiume esmajärjekorras raskesti kättesaadavaid lanke.

Vajadusel ja võimalusel säilitatakse olemasolevad puhverribad ning soodustatakse tormikindlate ja elujõuliste puhveralade teket ja säilitamist.

Väljaspool metsamajandamiskavas sisalduvaid lageraieid tuleb teha mistahes vanusega puistutes, mis halva tervisliku seisundi ja madala täiuse või halbade pärilike omaduste tõttu ei vasta kasutamise eesmärgile. Halva tervisliku seisundi või halbade pärilike omaduste tõttu tohib teha uuendusraieid ainult eelnevalt läbiviidud metsakaitseliku ekspertiisi alusel.

Eesmärk kevadsuviste raiete osas on majandustegevuse planeerimisel II ja III kvartalis saavutada tasakaal äriliste ja keskkonnanõuetega eesmärkide vahel selliselt, et senisest enam oleks tagatud linnustiku ning loomastiku kaitse tundlikul pesitsus- ja poegimisperioodil, õrnade metsamuldade vee- ja toiterežiimi kaitse ning vähendatud seenhaiguste levikuohu kevadsuvise raietegevuse käigus.

Raied peatatakse aladel, millel planeeritakse kaitseriimi seniks, kuni on paika pandud metsade majandamisrežiim.

Võimalusel ja vajadusel säilitatakse järelkasv.

Raiete teostamisel jäetakse langile:

1) Vajadusel ja võimalusel seemnepuud raielangi looduslikuks uuendamiseks või kultiveerimise toetamiseks. Seemnepuudena säilitatakse mände, arukaski ja saari. Sõltuvalt tingimustest jäetakse seemnepuid vajadusel grupiti või ribadena. Seemnepuud raiutakse talvel lumekattega perioodil, vältides looduslikult tekkinud elujõulise uuenduse kahjustamist.

2) Säilikpuud lageraie tugeva keskkonnamõju vähendamiseks, bioloogilise mitmekesisuse tagamiseks ja metsamaastike ilmestamiseks. Säilikpuu rolli täidab ka kasvama jäetud seemnepuu, kui seda ei raiuta peale metsauuendusliku ülesande täitmist. Säilikpuudeks jäetakse võimalikult suure rinnasdiameetriga puud ning esindatud võivad olla kõik puuliigid. Lageraielangile jäetakse neid vähemalt 10 tk/ha (5 tk/ha, kui on kõvalehtpuud).

3) Võimalusel tüükad ja lamapuit. Raietööde käigus tekkinud raiejäätmeid ja vaaludesse tõstetud lagunenuid ja/või lagunevat puitu ei loeta lamapuiduks. Lamapuiduna eelistatakse

Töövõtja nimi ja allkiri

grupiti paiknevat ja võimalikult suure läbimõõduga puitu. Säilitada on võimalik eelkõige loodusliku uuenduse gruppides, märgades sulglohkudes ja nende vahetus ümbruses ning metsaservades paiknevad lamapuidu grupid. Lamapuidu säilitamine ei tohi kahjustada metsa uuendust.

4) Võimalusel säilitatakse olemasolevad puhverribad ning soodustatakse tormikindlate ja elujõuliste puhveralade teket ja säilitamist.

Säilikpuid ja tüükaid peab jääma langile vähemalt 5 tm/ha!

Kõrge bioloogilise-, esteetilise- ja kultuurilise väärtusega puud, mida tuleks lageraiete läbiviimisel säästa ja säilitada:

Lindude ja suluspesitsejate loomade pesapuud.

Põlemisjälgedega, välguarmidega, nõialuudadega ja suurte pahkadega ning muude eripärase välimusega puud.

Vanad, jämedad, jämedate okstega ja rõmelise “krokodillikorbaga” männid.

Laialehised ja kõvalehtpuud – tamm, jalakas, künnapuu, vaher, saar ja pärn ning seda eriti okaspuupuistute raielankidel.

Harilik jugapuu (*Taxus baccata*.)

Rohkete puiduseente viljakehadega puud ja tüükad.

Kuivanud puud ja tüükad.

Silmapaistvate dimensioonidega vanad haavad.

Vaigutatud lankide raiel mõned silmapaistvamad vaigutatud männid.

Suured kadakad ja pihlakad.

Ajaloolised kultuspuud - ristiga puud, pulmapuud.

Ajaloolise sündmuse või perioodiga/legendidega seotud puud.

Raiete tehnoloogia peab tagama, et pinnasekahjustused oleksid minimaalsed ja tööde käigus jääksid kahjustamata seemne- ja säilikpuud ning lamapuidu kogumid. Kasutatav tööde tehnoloogia peab vältima metsateede, sihtide, sildade, truupide ja kuivenduskraavide kahjustamist.

Turberaied

Raiete planeerimisel arvestame reaalseid võimalusi puistu uuendamiseks vajaliku loodusliku uuenduse tekkeks. Uut raiejärku ei planeerita enne, kui eelmine raiejärk on uuenenud. Raiete läbiviimisel arvestame, et puistu ei muutuks raie tagajärjel tormihellaks.

Raietööde peatamine:

- Pärast lume sulamist ja/või külmade möödumist, kui juurdepääs raielankidele pole metsamullastikku oluliselt kahjustamata enam võimalik, peatatakse reeglina

Töövõtja nimi ja allkiri

kõikidel sellistel tööobjektidel töö metsamasinatega, mis kahjustavad pinnast. Töid jätkatakse pärast pinnase taženemist.

- Kui mõni valitsusväline organisatsioon või isik on leidnud kaitsealuse liigi ja esitanud sellekohase teate, siis rakendatakse ajutist raiekeeldu ja sisestatakse vastav info ka metsamajandamisprogrammis (FIS).

Kasvavate puude laasimine

Üldiselt kasvavate puude laasimisega ei tegeleta, kuid kui tekib vajadus, tehakse seda I...III boniteedi puistutes. Okaspuupuistutest on puidu tehnilistelt omadustelt sobivaimad II...III boniteedi puistud. Laasimise alustamise olulisemaks näitajaks on laasitavate puude rinnasdiameeter, mis peaks jääma vahemikku 5...12 sentimeetrit. Sobivaim aeg männikute laasimiseks on periood 15.04...15.05. Surnud ja kuivanud oksid võib männikutes laasida aastaringselt. Sobivaim kaasikute laasimise periood algab jaanipäeva järgselt ja kestab augustikuu alguseni, (25.06...01.08).

Metsaparandus

Metsaparandusel ei rajata uusi kuivendussüsteeme. Olemasolevaid süsteeme ning teid rekonstueeritakse vajadusel rikkumata oluliselt metsakooslust. Metsaparandustööde tagajärjel ei või haruldaste liikide elupaigad hävineda.

Oluline osa on keskkonnamõjude hindamisel. Mõjude hindamine on nõutav iga suurema tegevuse puhul.

Uute metsateede projekteerimisel ja ehitamisel jälgitakse, et teedevõrk liigselt ei killustaks metsamassiive. Metsamassiivide killustatus häirib metsloomade liikumist, liiga tihe teedevõrk soodustab mittesoovitavat metsakasutust ning suurenevad hooldus-ja remonditööde mahud ning kulud.

Piirisihte hooldatakse mahus ja kohtades, mis võimaldab metsa majandada ja tagab ligipääsu metsaosadele tulekahjude ja muude metsakahjustuste korral.

Töövõtja nimi ja allkiri